

Výnosy

Protipólem nákladů jsou výnosy, jejichž úlohou je vytvořit zdroje na náhradu vynaložených nákladů a zabezpečit rentabilitu (výnosnost, ziskovost) podniku.

Výnosy podniku vyjadřují peněžní prostředky získané účelným využitím ekonomických zdrojů za určité období realizace podniku na trhu (prodej výrobků, zboží, služeb apod.).

Hlavní složkou výnosů podniku jsou **tržby za vlastní výkony a zboží**, tj. peněžní částka, za kterou podnik své výkony prodává (cena realizovaných výkonů). Nejdůležitější faktory ovlivňující jejich výši je množství realizovaných výkonů a cena za jednotku výkonu.

$$\text{výnos (tržba)} = \text{množství výkonů (vytvořených, prodaných)} \cdot \text{cena výkonů}$$

Kromě tržeb mohou vznikat i další výnosy, např. tím, že podnik prodá přebytečné materiálové zásoby, nevyužívaný stroj, počítač, cenné papíry. Tyto částky označujeme jako **ostatní výnosy**. Jsou to výnosy podniku, které nevznikají prodejem výrobků a služeb.

$$\text{výnosy} = \text{tržby} + \text{ostatní výnosy}$$

Příklad:

Podnik Hamiro prodal 1 000 ks plyšových medvídků. Cena jednoho medvídka je 200 Kč. Kromě toho podnik prodal stroj za 300 000 Kč a materiálové zásoby za 50 000 Kč.

Vypočítejte, kolik činí tržby podniku a celkové výnosy podniku.

Členění výnosů

Podobně jako náklady i výnosy podniku se podrobněji člení.

Členění výnosů podle druhů – zajímá nás, v jaké podobě výnos vznikl:

1. provozní výnosy, které podnik dosahuje ze své běžné, pravidelně se opakující činnosti podniku – tržby za vlastní výkony a zboží (tržby za prodané výrobky, zboží a poskytnuté služby), změny stavu vnitropodnikových zásob (změna stavu nedokončené výroby, polotovarů výrobků), aktivace (cena výkonů vytvořených vlastní činností, jako např. podniková doprava, vybudování stavby, sestavení softwaru) a jiné provozní výnosy (tržby z prodeje materiálu a dlouhodobého majetku, přijaté smluvní pokuty a úroky z prodlení)
2. finanční výnosy souvisejí s finančními operacemi, např. tržby z prodeje cenných papírů (např. akcií a obligací), přijaté úroky z vkladových účtů u peněžního ústavu, kurzové zisky a výnosy z finančního majetku (např. přijaté dividendy, podíly na zisku)
3. mimořádné výnosy vyplývají z mimořádných a nahodilých událostí, např. přijaté pojistné úhrady při škodě od pojišťovny, výnosy vzniklé ze změny metody odepisování a oceňování majetku

Členění výnosů podle činnosti – potřebujeme zjistit, k jakým výkonům se výnosy vztahují. V porovnání s obdobně členěnými náklady mu to umožňuje zjistit, jak je určitá činnost (výrobek, služba) pro podnik zisková, případně ztrátová.

Členění výnosů podle místa vzniku a odpovědnosti – chceme zjistit, kde byly výnosy tvořeny. Jednotlivé provozní činnosti uskutečňují vnitropodnikové organizační útvary.

Zvyšování výnosů

Konkurenční tržní prostředí a hmotná zainteresovanost pracovníků vede ke snižování nákladů na jednotku výkonu a zvyšování výnosů, neboť cílem každého podniku je dosahovat zisk.

Zvyšování výkonů – výrobou a prodejem většího množství výrobků nebo prodejem většího množství zboží či objemu služeb.

Zvyšování cen výkonů – prodejem zboží za vyšší cenu.

Zvyšováním ostatních výnosů – výnosy finanční a mimořádné, např. výnosy z prodeje cenných papírů.

Trvalého zvyšování výnosů může podnik dosáhnout především růstem objemu výkonů.

Pro obchodní podnik to znamená:

- znalost potřeb a přání spotřebitelů, které se neustále vyvíjejí a mění
- průzkum spotřebitelské poptávky
- zvyšování poptávky širokou nabídkou sortimentu, propagací nových druhů zboží, kvalitní obsluhou apod.
- poskytování kvalitních služeb spojených s prodejem a užíváním zboží (parkoviště, informační centrum, doprava, montáž, zajištění servisu apod.)
- přijatelné ceny

Příklad:

Podnik v minulém roce vyrobil a prodal 20 000 kusů výrobků v ceně 2 000 Kč za kus (bez DPH). V letošním roce předpokládá, že vyrobí 25 000 kusů zdokonalených výrobků v ceně 2 100 Kč za kus. Ostatní výnosy podnik neměl a ani s nimi nepočítá.

Vypočítejte:

- a) výnosy v minulém roce,
- b) výnosy v letošním roce a částku, o kterou vzrostly,
- c) o kolik Kč by výnosy vzrostly při původní ceně,
- d) jaké částka ze zvýšených výnosů připadá na zvýšení cen.